

Beleidsvoorstel

Datum van schrijven: 18/01/2024

Beleidsvoorstel richt zich tot verkiezingen van 9 juni 2024

- Europese verkiezingen
- federale verkiezingen
- regionale verkiezingen

13 oktober 2024: lokale verkiezingen

- provincieraadsverkiezingen
- gemeenteraadsverkiezingen

- Alle niveau's (van Schumanplein over wetstraat tot dorpsstraat)

Een dorp heeft een dorpshuis nodig (of een multifunctioneel centrum)

BELEIDSVOORSTEL, DE OPLOSSING

Er bestaat geen instantie die ondersteuning biedt aan beheerders of lokale besturen die een dorpshuis beheren of willen oprichten. Zij zijn aangewezen op eigen inzichten en heuristieken. Op beleidsniveau is de enige vermelding van het 'dorpshuis'concept te vinden in een intern document van de VLM (3-D beleid waarvan 1D staat voor dorpshuis). In het Vlaams-Brabantse plattelandsbeleidsplan wordt het ook vernoemd met een verwijzing naar Nederland. In de recente Leader oproepen is wel sprake van de s.

Het beleidsvoorstel is dat elke gemeente een **financiering** (subsidie) voorziet om in een dorp een multifunctioneel centrum mogelijk te maken. Onderscheid is te maken in rentesubsidie (jaarlijkse bijdrage) en renovatiekrediet (éénmalig, kan oplopen). Op basis van een patrimoniumscan in de gemeente kan een site worden geselecteerd rekening houdend met de financiële vereisten. Omgevingskarakteristieken bepalen mee de keuze. Gelijktijdig moet een uitbatingsformule (concessie, verhuur, beheersovereenkomst...) worden bedongen met een uitbater die onder voorwaarden de site exploiteert. Zelf exploiteren als lokale overheid is niet aan te bevelen.

Aansluitend bij dit beleidsvoorstel is het aangewezen om in het CBS een **schepen**, bijv. die van cultuur, bevoegd te maken voor 'multifunctionele centra' of 'dorpshuizen'. Hierdoor is de beleidsaandacht verzekerd en kan een ambtenaar de opdracht krijgen de relatie te verzorgen tussen de lokale overheid en de beheerders van het dorpshuis.

ALGEMEEN KADER EN TOELICHTING

In heel wat woonkernen in de landelijke ruimte doen zich negatief ogende trends aan, vooral sociale (eenzaamheid, verschraling...). Het concept van het dorpshuis biedt kansen om hiertegen in te gaan.

Gemeenten op het platteland worstelen in verschillende woonkernen met een verdwijnend voorzieningenaanbod. Het 'dorpshuis', een instrument voor plattelandsontwikkeling, kan aan dit euvel verhelpen. Dorpshuizen zijn goed gelegen ontmoetings- en activiteitencentra waar diverse organisatoren (lokale overheid, sociaal-culturele verenigingen, sociale organisaties en ondernemers) een programma opzetten met inbegrip van een beperkt voorzieningenaanbod. Bewoners krijgen terug een reden om buiten te komen.

CONTEXT EN ANALYSE

Ervaringen in het buitenland o.a. Nederland, Engeland, leren dat het concept van het 'dorpshuis' - ook 'buurtpunt' of een andere combinatie - een oplossing kan zijn, zeker voor perifere locaties. Een dorpshuis kent méér gebruikers dan enkel de verenigingen, is langer open dan de klassieke zaal, dient een sociaal doel maar werkt wel met een verdienmodel, gebruikt de veerkracht van de vrijwilligers maar even goed de robuustheid van de overheid en de creativiteit van de ondernemer, combineert particuliere met algemene belangen. Het dorpshuis is per definitie **multifunctioneel** en het programma toont een zeer divers palet aan gebruikers en geïnteresseerden. De uitbating gebeurt best door een geëngageerde persoon of crew. Juridisch kan het verschillende vormen aannemen. Ligging, omgevingsfactoren en buitenruimte spelen een belangrijke rol in de kansen op een succesvolle uitbating.

Het is dus een innovatie en de expliciete kennis hierover moet nog opgebouwd worden.

AANVULLING

achtergrondinfo – standpunten – relevantie studies of cijfers die je wil meegeven

In het 'project boost je dorpszaal' waren ze in het begin met 51 zaaltjes. Na twee jaar zijn er al twee gesloten (Zingem, Zandbergen). Verschillende andere worstelen om het hoofd boven water te houden (Steenhuize, Balegem...).